

BIBLIOTECA

PENTRU TOTI

ALEXANDRU Z. SIHLEANU

ARMONIÎ INTIME

EDITURA LIBRĂRIEI

CAROL MÜLLER

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI 53 (PASAGIUL ROMÂN)

Legat 60 bani

UN NUMĂR

Broșat 30 bani

CITITI TOTDEAUNA COPERTA PE TOATE FEFETELE

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI”

— LITERE, ARTE, ȘTIINȚE —

sub direcția d-lui

DUMITRU STANCESCU

Au mai apărut :

- No. 51. *A. Vlahuța*. Din goana vieții (portret) vol. I.
 » 52. *François Coppée*, Prietene, roman.
 » 53. *Wildenbruch*, Doi trandafiri, Lacrimi de copii.
 » 54. *Paul Bourde* Patriotul,
 » 55. *Radu Rosetti*, Din inimă, poezii.
 » 56. *Pecaut și Baude*, Convorbiri despre artă volumul II și ultim.
 » 57. *A. Vlahuța*, Din goana vieții, volumul II.
 » 58. *Caragiale*. Schițe ușoare.
 » 59. *A. Vlahuța*, Din goana vieții, vol. III și ultim
 » 60. *Abatele Prévost*. Manon Lescaut, roman. I.
 » 61. *D. R. Rosetti*, Trotoarul Bucureștiului.
 » 62. *Tennyson*. Enoch Arden, poemă tr. de H. Lecca.
 » 63. *Dem. C. Ollanescu (Ascanio)*, Satire.
 » 64. *Costin*. Spre primăvară.
 » 65. *Abatele Prévost*, Manon Lescaut (roman) II.
 „ 66. „ „ „ „ „ III (ultima
 „ 67. Universul și minunile lui. (Vol. I)
 „ 68. „ „ „ „ „ II)
 „ 69. „ „ „ „ „ III și ultim).
 „ 70. *P. Dulfu*, Legendă Țiganilor.
 „ 71. *C. I. Stăncescu*. Ce este frumusețea
 » 72. *G. I. Buzoianu*, Cugetări asupra pop. vechi. Egitul
 » 73-74. *A. Vlahuța*. Dan, roman, partea I.
 » 75. *Alex. Z. Sihleanu*, Armonii intime.

Votumul viitor—No. 76—77 va fi :

D A N

Roman

Partea II și ultima.

ARMONIÏ INTIME

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI”

ALEXANDRU Z. SIHLEANU

ARMONII INTIME

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI CAROL MÜLLER

No. 53, CALEA VICTORIEI, No. 53

(COLȚUL PASAGIULUI ROMÂN)

anul II. — Iulie 1896.

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI“

— *Litere, arte, științe* —

sub direcția D-lui

DUMITRU STANCESCU

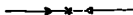

ALEXANDRU SIHLEANU

Alexandru Sihleanu s'a născut în București la 6 Ianuarie 1834; după ce culese primele noțiuni clasice într'un institut din capitală, merse a le completa la Paris unde stete vre-o trei ani (1852—1855). Intors în patrie, se bucura de afecțiunea familiei și a amicilor; era speranța părintelui său care n'avea de cât acest fiu și o fiică (doamna Elena C. Grădișteanu) și care cu o ardoare nespusă brava toate asprimele vieții câmpenești spre a face brileantă și ușoară existența acestui fiu iubit, când o boală cumplită îl răpi în câteva zile. Cine, cunoscând pe acest june, dotat de toate grațiile figurei, ale spiritului și ale inimei, plin de foc, de

vieață și de sănătate, ar fi putut crede că va fi secerat așa de repede? Abia douăzeci și trei de primăveri număra junele poet, când în ziua de 14 Martie 1857 'și luă avântul, lăsând în consternațiune pe toți aceia ce putură prețui eminentele calități cu cari 'l dotase natura. El fu înmormântat la mănăstirea Icoana în capitală.

Volumul de față a fost tipărit pentru prima oară în 1857 și dedicat părintelui său parharnicul Z. Sihleanu; iar a doua ediție a fost tipărită după moartea-i de către sora sa Elena C. Grădișteanu în 1871.

I

SONETUL I

P'aste țărături depătate
Vezî tu riul călător
Cum în valuri turburate
Se asvîrlă din isvor ?

Pe-a lui maluri singurate
Vezî cum vîntul mugitor
Mișcă trestia ș'o bate
Șuerând încetișor ?

Rîu'i viața'mî sbuciumată
Ș'acea trestie mișcată
E-al meu suflet dureros.

Viitorul ce m'așteaptă
E pustia cea deșartă
După malul nisipos.

II

LA S O F I A

Tu care treci frumoasă în visurile mele
Ca umbra fericirii în ore de suspin
Și care'mi ești plăcută ca nopțile acele
Când taînicul Lucefăr veghiază în senin,

O dragă nălucire, și astăzi vin spre tine
Să'ți cânt pe a mea harpă un imn tânguitor,
Căci multă suferință ai revărsat în mine
De când m'închin la nume'ți cu jalnicul meu dor.

Tu nu știi câte valuri de lacrimi de sânge
Vărsat'am în tăcere, și încă voiù vărsa.
Vězënd că pe vecie eù sunt menit a plînge
Cereasca ta iubire ce nu pot câștiga.

Și'mi place-a mea durere și neagra mea mâhnire,
Iubesc a mele chinuri și voiù a suferi ;
Căci, spune, ce-ar fi viața'mi când scumpa'ți suvenir
Când scumpa ta imagine din mine ar peri ?

De miî de orî mai bine pe piscurî singurate
Voiû viaţa mea să curgă sub vifor şi ninsori ;
Pe capul meû să urle furtunile turbate,
Şi totul să răsune de gemete, plânsorî ;

Dar tu, o mult duiosă/şi dulce suvenire,
Viază ca o taină în pieptu'mî călduros,
Căci tu eşti pentru mine cu blânda ta zimbire
Ca steaua care luce pe cerul furtunos,

Sub fiarele sclaviei să zac în amortire ;
In vecinic întuneric să calce mintea mea ;
Şi groaza din inorminte să 'ngheţe a mea simţire ;
Voiû toată suferinţa, — dar, nu a te uita.

Azi sunt bătut d'a soartei cumplită vijelie ;
Dar chiar pe tronul luneî d'aş fi stăpânitor
Credinţa şi iubirea le-aş închina tot ţie,
Le-aş înălţa spre tine c'un lung şi gingaş dor.

In viaţa de durere sunt vise dulci plăpânde
In care tristul suflet mai vede ce-a pierdut ;
Speranţa şi iubirea ca două stele blânde
Lucind reînviază doritul său trecut.

Ah! câtă mângâiere şi'n mine se coboară
Când somnul pe-a lui braţe mă leagănă uşor,
Căci vîz cereasca'ţi umbră că'n aer lină sboară
Şi surizînd se pune la sânu'mî pliu de dor.

Atunci, o dragă umbră, depun cu fericire
Pe fața ta iubită setoase sărutări,
Și sufletul meu vesel răpit într'o uimire
Plutește într'o sferă de gingașe încântări.

Dar umbra vai! se șterge, și lacrimile mele
In valuri turburate încep iar a cădea ;
Zadarnic eă te caut prin nori, prin cer, prin stele,
Căci numai întuneric tu lași în urma ta.

De ce, copilă dulce, când toată-a mea iubire,
Când toată-a mea credință le'nchin numelui tău,
Te-arăți tu mie numai în vis, în nălucire,
Și vrei ca numai umbra'ți s'o strâng la sânul meu ?

Am plâns, și voiă mai plânge, și fără mângâiere,
Dar jalnica mea liră voește-a te cânta ;
Spre tine vrea să'nalțe cumplita sa durere
Și chiar al morții mele suspin a'ți închina.

III

REVEDEREA

«O rus quando te adspiciam?»

Horățiu.

I

Frumoase locuri, verde câmpie,
Unde junețea 'mă-am petrecut.
Iacă vin astăzi cu bucurie
Să vă văz iarăși, să vă salut,

Câte plăcute dulci suvenire
Simț că în suflet mi se deștept?
Aci miî inimî cu fericire
Băt pentru mine și mă aștept.

Vechii tovarăși de tinerețe
Alerg spre mine, se învesolesc;
A lor vedere, a lor blândețe
Bătrănu-mî suflet întineresc.

Iacă gărlița cu tainică șoapte,
Iacă pârîul lin, călător,
Pe-a cărui maluri eă zi și noapte
Făceam dulci visuri de viitor.

Iacă pădurea misterioasă
In sînul cărei mă afundam,
Și-a filomelei voce duioasă
Plin de uîmire tot ascultam.

Iacă și dealul și vâlcelușa
Unde eă liber, rangul uîtând,
Goniam oița și vițelușa
Cu ciobănașii doîna cîntând.

II

O ce ferice e omul care,
Fugind de-al lumei sgomot, dureri,
Vine de cată a sa scăpare
Intr'a naturei simple plăceri !

Acolo viața pacînică, lină
Curge ca unda de la isvor ;
Ziua e dulce, noaptea senină,
Omul e vesel și zîmbitor.

Iubirea este făr' de mîndrie,
Așa de simplă ca cei ce-o simt :
Amanții nu aă nici fățarie,
Nici știu să calce un jurămînt.

Și chiar al nostru ceresc Părinte
De toți cu frică este mărit;
De-a lui lege, de-a lui cuvinte
Nimeni s'abate, — și e iubit.

Adio, lume de amăgire!
Ca toți tributul eu 'ți-am plătit,
Tribut de lacrimi și pătimire
Ce ani-mă tineri aș veștejit.

Alții să 'nfrunte dacă le place,
A tale vânturi și vijelii;
Eu sbor departe, mă duc la pace
Prin munți, prin codri și prin câmpii.

Sihlea, 1854.

IV

SONETUL II

ADIO

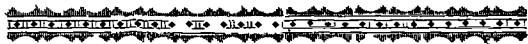
O soartă făr' de milă azi barca'mi izgonește
Departa prea departa de portul fericit,
Și valuri lungi de lacrimi din ochi'mi se pornește
Căci vai! eu zic adio la totul ce-am iubit.

Adio, stea iubită, ce sufletu'mi slăvește
Ca blânda zi în care pe cale'mi ai lucit :
Adio, înger dulce ; la mine te gândește,
Căci dorul meu de tine va fi nedespărțit.

Și dacă vre-odată o soartă mai miloasă
Voiva să gust iarăși iubirea'ți călduroasă,
Eu voi zbura spre tine pe aripă de zefir.

Iar dacă în uitate gonivei pomenirea
Acelui ce'ți închină credința și iubirea,
Aș vrea să pot a zice : «adio suvenir !»

1856 August.

V

LA PATRIA

I

Zmulge după față'ți vâlul trist și jalnic,
Drag pământ al țării cu amar nutrit ;
Steaua învierei, soarele cel falnic
Al măririi tale azi a răsărit.
Un potop de sînge, flacări și furtună
Resturna pământul, tot a pustiit ;
Insă biruința astăzi incunună
Suflete eroici cari s'au jertfit
Pentru-a României scumpă mântuire,
Pentru-a țării noastre sfântă dezrobire.

II

Dintr'un lac de sînge mândrul nostru soare
A ieșit ; — dar ce e moartea unor bravi,
Când ea rupe lanțul vechilor popoare,
Fiilor izbânzii cari azi sunt sclavi ?
E ca și jertfirea câtorva monede

De argint saũ de-aur cari mãntuiesc
Pe-un sãrman ce plãnge, pe orbul ce nu vede,
Și'n durere, lipsã, viața 'și târãsc.
Cleatini'se cerul, tunetul buiascã,
Dacã ploaia vine câmpul sã rodeascã.

III

Fii ai Romãniei, frații mei de sînge,
Rãscoliți cenușia vetrei strãmoșești,
Și vãpaia slavei din trecut va 'ncinge
Inimele noastre mari și bãrbãtești.
S'apãrãm a noastre drepturi vechi și sfinte ;
Pe dușmanii noștri singuri sã'i zdrobim ;
Sã sãpãm cu pala ale lor morminte,
Și într'o unire toți sã ne silim
Sã dãm țãrii noastre vie strãlucire,
S'o înãlțãm cù falã pãn' la nemurire !

1855 Septembrie 9.

VI

BARCAROLA

A misterului mireasă
Cu vii stele împrejur
Mândră stă ca o crăiasă
In palatul său de-azur.

Valul doarme, vîntul tace ;
Singur numai eă veghiez,
Și în barca mea 'mî place
L'a mea dulce să visez.

Vino, aură iubită,
De mē mîngăe ușor
Pân' la vremea mult dorită
Cînd în brațe-î am să sbor.

Treceți ceasuri cu grăbire ;
De dorinți sunt sfîșiat ;
Și tu, scumpă nălucire,
Dă-mî semnalul așteptat.

Ah! ce vęd, nu mę 'nșel oare?
Un ce fâlfâe pe mal?
Dar, — e umbra-ı răpitoare
Ce se scaldă într'un val.

Mișcă, barca mea ușoară,
Tăiați unda, voi lopeți,
Și tu vesel inimioară
De iubire să te-'mbeți.

*
* * *

La a nopții neguroase
Poartă neagră de abanos,
Bate zorile sfioase
Cu-al lor deget auros.

Vântul suflă, valul muge;
S'a stins scumpul meü delir!
Dar în barca mea ce fuge
Mę mângâi c'un suvenir...

VII

STRĂINUL

Curg a mele lacrimi fără de 'ncetare
Ingânând al nopții gemăt și suspin ;
Sufletul meu plânge, plânge cu 'ntristare.
Căci vai ! sunt străin !

Ah ! în mine este-o durere vie ;
Gândul meu mă poartă spre al meu cămin ;
Lumea mi se pare a fi o pustie
Căci vai ! sunt străin !

Luna bălăioară varsă dulci lumine ;
Stele vii se joacă pe azurul lin,
Dar sunt toate triste negre pentru mine,
Căci vai ! sunt străin !

Floricea smulsă din tulpina'î verde,
Fie chiar păstrată d'al fecioarei sîn,
Se usucă ;—astfel viața mea se pierde
Pe pământ străin !

Când gîndesc la tine, maica mea dorită,
Sufletu'mî de jale și de dor e plin ;
Ah ! vin' de mîngâie, sora mea iubită;
Pe tristul străin !

Paris, 1852.

VIII

STROFE

I

'Mî plac a bătăliei priveliști sîngeroase,
'Mî plac a două armii isbiri, loviri feroase ;
S'aud vuirea bombeî și caii nechezând ;
Se vîd arzînd văzduhul, a plumburilor ploaie,
Căști, sulii sfărîmate, de sînge lungi șiroaie,
Cadavre ciopățite și morți mereu picînd.

II

'Mî place și Oceanul cu negrele lui maluri,
Cu vîrfurile 'nalte a munților de valuri
Ce bubuind se sparge de ripe și de stînci.
'Mî place cînd furtuna c'o furie turbată
Răscoală mii de valuri pe marea spumegată
Și șuerînd răstoarnă abisele adînci.

III

'Mî palce o natură cu fiii săi sălbateci,
Ca piscuri dărîmate, cu țărături singurateci,

Cu cedri-a căror frunte se 'nalță pân' la nori,
 Cu munții săi giganticî, diu cari furioase
 Șiroaie cad și umplu prăpăstii negricioase,
 Cu zgomote și urlet ce umple de flori.

IV

Citesc cu desfătare pamfletul, poezia
 Ce muge ca furtuna când biciue trufia,
 Când blestemă tiraniî pe falnicul lor tron.
 'Mî place când desgustul și 'ura mă frămîntă
 S'ating coarda d'aramă a harpei care cântă
 Sălbateca durere a tristului Byron.

V

'Mî place 'ntr'a orgiei vegherî lungî, zgomotoase,
 Când torțele fantasticî, când cupele spumoase
 Inneacă mîntea noastră în vise, rătăcirî,
 Să țin pe-a mele brațe bacanta desfrînată,
 Cu ochiî de văpaie, cu buza înfocată,
 Făgăduind nesatiî, plăcere și uîmirî.

VI

A sufletelor noastre adâncurî măsurat'ani,
 Și taînele ascunse a inimei aflat'am ;
 Și zic că-acela gustă a vieței încântări
 Ce află mulțămire în pacea cea senină
 Din vatra părintească, în cerul cu lumină,
 În flori, în nopți tăcute, în simple desmerdări.

VII

Dar sufletul meü vecinic spre negre țăr murî sboară
 El vrea mișcări, senzații deacele ce doboară.

Și n lupte ne tirăște cu-a soartei vijeli.
Intocmai ca vulturul ce nu vrea câmpul verde,
Câmpia înflorită , o lasa, și se pierde
Prin nori, prin muntii de ghiata prin bălți și prin
pustii.

IX

SONETUL III

«Mes yeux ont contemplé des objets plus funèbres
«Que Juliette morte au fond de son tombeau,
«Plus affreux que le toast à l'ange des ténèbres
«Porté par Roméo,»

Alfr. de Musset.

Multe flori în lume, flori mirositoare,
Le-am văzut cum cade june în mormânt ;
Am văzut cum tace pasări cântătoare
Când sosește-al iernei iute, rece vânt.

Ș'ale mele lacrimi dulci, tânguitoare
Le-aș plătit cu milă tributul lor sfânt ;
Dar de când credința cea mângâitoare
A zburat din mine, — făr'de milă sunt.

Credință, de tine totul mă desparte :
Am avut dorințe, — și-aș rămas deșarte ;
Am cerut iubire, — și-am avut suspin.

Vânturi a urgiei, veniți de mă bateți ;
Din banchetul vostru, credincioși, mă scoateți ;
Duh a'ntunecimei, ție mă 'nchin !

X

BEȚIA

Domnului Ullyse Crețianu

I

Intr'o sală decorată
Cu tapeturi purpuri,
Mult mai mult iluminată
De cât bolta înstelată
Cu lucirile ei vii,

Voî o masă 'ncoronată
Cu cristaluri și cu flori,
Și în juru'i așezată
Adunarea însetată
De amici veselitori.

Să uităm cu nepăsare
Orce jale și suspin ;
Să turnăm și prin pahare
Mii de feluri de nectare,
De-ambrozie și de vin.

Ai! să bem cu veselie,
 Să cântăm armonios,
 Căci tot omul în beție
 Ca și dânsa e să fie
 Vesel, liber și voios.

II

În beție nesfârșită
 Mult îmi place-a înneca
 Astă inimă zdrobită
 Care încă stă cernită
 Când șampania nu-oî bea.

Astfel dragoste'î lipsește
 Un ce scump și înfocat,
 Când femeia ce iubește
 Cu dulci vorbe ne hrănește
 Și-acel ce,—l-a mai păstrat.

Dar șampania 'n beție
 E un dar pentru sfârșit:
 Și de-aceea'mi zice mie
 Să beaî unda'î aurie
 Cu încetul, nepripit.

Astfel și la bătrânețe,
 Dacă vrem să mai gustăm
 Ale vieții scumpi dulțețe,
 Mai domol ca 'n tinerețe
 Trebui calea s'o luăm.

III

Când butelca mea iubită
Mă silesc a destupa,
O vază tare lănțuită
Și'mi pare hotărîtă
Că rebelă vrea să stea.

Spre femeile cochete
Gândul meu se duce'n sbor;
Căci ca noi doresc cu sete
De plăceri să se îmbete,
Dar se fac că nu ne vor.

Ele-arată 'mpotrivire
Că mai mult să le dorim,
Și ca plini de fericire
Să gustăm a lor iubire
Când pe ele stăpânim.

Dar, mă credeți, nici-odată
Eă nu crez că s'a 'ntâmplat
Să stea sticla ăstupată
Și femeia ne'ndurată,
De și 'ntâi ne-a refuzat.

IV

Iar atunci când țîșnește
C'un sec pocnet al său dop,
Când dintr'ânsa isvorește
Și pe oaspeți năvălește
Spumegatul său potop,

Mă gândesc la mîndrul soare
 Ce un geniū luminos
 Varsă falnic pe popoare.
 Și zdrobește sub picioare
 Tot rivalul mincinos.

Astfel ura ne'mpăcată,
 Ce 'n tiranī s'a încuibat,
 Ferbe surdă și turbată,
 Apoi cade 'nverșunată
 Pe-un popor nevinovat.

Ah ! turnați, turnați-mi mie,
 Și-mi umpleți acest pehar,
 Căci scăldat în veselie
 Voi să 'nchin o melodie
 Țstui drag și scump nectar.

V

«O, cerească ambrozie,
 «Ce mîngăi sufletul meu,
 «Când sorb unda-ți aurie
 «Parcă beai chiar din Leteu !¹⁾
 «Atunci uît viața trecută :
 «Astăzi tot e zîmbitor ;
 «Zeu ! beția e plăcută,
 «Căci n'am păs de viitor !

1) Leteul, în vechime era un riū din care bînd
 morții, ei uitaū toate durerile din viața.

«Oamenî, gemeți cu 'ntristare;
 «Nu am milă de plânsori!
 «Printre voi cu nepăsare
 «Trec ca soarele prin nori.

«Vin' bacantă înfocată,
 «De'mî dă leneș sărutat,
 «Căci când vinul mă îmbată
 «De plăceri sunt însetat.

«Iar tu, undă, cură, cură,
 «Să te gust eu tot mai vreaŭ,
 «Și 'n orcare picătură
 «Câte-un vis voi să mai beaŭ!»

VI

Dar vai! timpul fuge, trece,
 Vis, beție, tot s'a stins,
 Și-a durereî mână rece
 Iară'n sânu'î m'aŭ re'mpins.

O! beția e în stare
 Să mă-ardice pân' la nor;
 Dar când vin în deșteptare
 In abis iar mă mă cobor.

Fruntea mea stă înghețată;
 S'a dus cântul cel voios!
 Și cu inima 'ntristată
 Cupe sparte vëz pe jos.

.

Avem sufléte ingrate:
Un idol ce-am adorat
Il zdrobim când nu măi poate
Să ne dea ce ne-a măi dat.

XI

TE DORESC

La Sofia

Și munți, și văi, și dealuri, și râuri ne desparte;
In negura uitărei tu poate mai împins ;
Dar eu, slăvite înger, de și așa departe,
Gândesc la-a ta iubire, de dor mă simț cuprins.

Eu te doresc, o dragă steluță luminoasă,
Precum dorește țărîmul sârmanul plutitor
Ce vede împrejuru'î o mare furtunoasă,
Un cer fără de lumină, și-abisu 'ngrozitor.

Proscrisul n'are alte cuvinte mai plăcute
De cât acelea cari de patriă'î vorbesc,
Ca dânsul, cu răpire, în nopțile tăcute,
Cu stelele din ceruri de tine eu șoptesc.

Ací eũ sunt departe de-a lumei rea furtună ;
De cântul filomelei pădurile răsună ;
Natura e 'nflorită, și totul e zîmbitor.

Dar vai ! nu'mi e 'n puțință să gust a lor dulceață,
In sufletul meu este o negură, o ceață,
Căci aș dori, copilă, spre tine-acum să zbor !

XII

LA O PORUMBIȚĂ

Porumbiță blândișoară
Ca zefirul de ușoară,
Singurică de ce zbori ?

De ce aripa`ți plăpândă
Mi te poartă suspinândă
Când prin vale, când prin nori ?

Varsă`ți focul, spune`mă mie
Nu cumva pe-a ta soție
Ca și mine ai pierdut ?

Vin să plângem împreună,
Dac'a soartei rea furtună
Ca pe mine te-a bătut.

Căci unindu-ne durerea,
Unu'n altul mângâierea
Vom căta l'al nostru chin.

Vin' c'a curs destulă vreme
De când sufletul meă geme,
De când singur tot șuspin.

XIII

SONETUL IV

«Il ressemble au désir qui jamais ne
se pose.»

Lamartine.

Fericit e omul care gustă pace
In ticinăta vatră dintr'al său cămin ;
Fericit de crede, și dorinți nu face,
Căci pe calea vieții n'află nici un spin.

Dar amar de-acela căruî nimic place,
Și al căruî suflet de urât e plin ;
Căci dezgustul negru nouă ne preface
Vieța într'o cupă plină cu venin.

Sufletul meu arde și ar vrea să zboare
Ca acele pasări vecinice călătore
Ce nici într'o parte cuiburi nu'și clădesc.

Iar credința 'n mine de mult timp e moartă ;
Pe aripi de flacări dorul meu mă poartă
Spre un ce pe care nu știu să'l numesc.

XIV

G E L O Z I A

La Sofa

De câte ori la ceasul cel dulce de uimire
'Mi-ai zis, când a mea frunte se-acoperea de nori
«De ce pe-a tale buze v^{ez} jalnică zimbire
«Și 'n ochii tăi plânsor^î?»

De ce?... când sorb din tine dulci valori de plăcere
O crudă presimțire zdrobește peptul me^u;
Nesocotind prezentul, e^u cat a mea durere
In viitorul tă^u.

Iubirea ta e Cerul și Raiul pentru mine,
Dar îmi muncește viața, — curând o va curma,
Căci stăvilⁱ neînvinse mă despărțesc de tine
Și nu po^{ți} fi a mea.

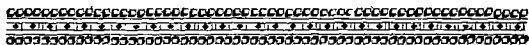
E^u ști^u că aste flac^{ări}, ce astăzi mă îmbat^ă,
Pe veci a^u să se sting^ă la ceasul blestemat.
Când în străine brațe veⁱ fi tu aruncat^ă,
Și e^u voⁱ fi u^{it}at.

Dar cum putea-voi să aflu, o furie geloasă,
Că astă tinerețe, ce 'n mână 'mă palpita
Va desmerda pe altul, și buza'ți călduroasă
Pe-un soț va săruta.

Amar, amar de mine ce ceru 'n astă lume
Zvârli ca pe un oaspet necunoscut, străin ;
Căci n'am nici o putere, căci n'am un falnic nume,
Căci n'am... de cât un chin.

Amar !... căci mie-adesea un tainic glas îmi zice,
(Un glas ce n'are nume, nici sunet pământesc),
Că pentru-a mea odihnă, că pentru-a mea ferice
Omor să săvîrșesc !

Vin' dar,—o duh al crimei, al cărui glas mă'mpinge
La jertfă ; căci sunt ceasuri când, dacă te-ași vedea,
Ți-aș vinde al meu suflet, ți-aș da pentru-al ei sînge
Credința'mi... de-aș avea !

XV

SONETUL V

Era noaptea 'ntunecoasă,
Nici o stea nu mai lucea ;
Vijelia furioasă,
Cerul chiar se clătina.

Pe o cruce negricioasă
Buhà jalnic se văita,
Și 'n pădurea fremătoasă
Echo trist 'i răspundea.

«Mână iute cu 'nfocare,
«Mergî ca vântul, și mai tare»
Surugiului strigam.

Căci pe-ăst timp de îngrozire
Ca fantasmă, nălucire
Spre iubita mea sburam.

XVI

TOAMNA

I

Ah ! mult îmi place când toamna vine
Să fiu afară la deal, la vii,
Să văz butucii plini cu ciorchine
De struguri rumeni și aurii.

Sufletu'mi saltă de bucurie
Când văz țăranul muncind voios,
Și că culege cu bărbăție
Al viții creștie rod spumegos ;

Când văz voinicii că sub picioare
Strivesc ciorchina veselii, cântând,
Și o preface în lungi izvoare
Ce ca șiroaie cad spumegând.

II

Iar când a nopții steluțe line
Smâltează cerul fără de nori,
Și când zefirii scoțând suspine
Prin verzi dumbrave s'avântă ușor.

Două vioare înverșunate
Țipând puternic chiamă la joc :
Flăcăi și fete și măritate
Alerg cu grabă și plini de foc.

Atunci începe o sărbătoare,
O veselie făr' de sfârșit ;
Sudoarea curge în lungi izvoare,
Și chiar pământul e obosit.

III

Iar când zefirul zboru'și oprește,
Când firea doarme și totul e mut,
Când val nici frunză nu mai șioptește,
Când luna varsă focu'i plăcut,

Incep amanții să se strecoare
Ca tașnici umbre, ca năluciri,
Lângă fetițe dezmierdătoare
Care'i îmbată de dulci uimirii.

Apoi sunt alții ce cu iubire
Sărut cofița cântând de dor ;
Intr'ânsa cată o fericire,
O mângâiere la chinul lor.

IV

E mult ferice cel ce trăiește
In sânul firei de farmec plin ;
Căci numai firea ne dăruiește
Plăceri curate, făr' de șuspîn.

Ea ne deschide brațele sale
Precum o maică la ai săi fi ;
Ea șterge plânsul amar de jale,
Și ne îmbată de armonii.

Acum de lume eă sunt departe ;
Din ea nimica nu mă doresc ;
Totul de dânsa azi mē desparte,
Căci fericirea aci gălesc.

XVII

SONETUL VI

La Sevastopol

Ce! în sfârșit căzurăți, vechi ziduri de granit,
O turnuri îngânfate și ștrașnică bastioane!
Ce v'ați făcut acuma, corăbii fanfaroane,
Ce-amenințați Osmânul, stăpân pe Răsărit?

Anglo-franceza bombă tunând v'a risip
Și iacă'le pe fugă a tale legioane;
Iar pe ruine fâlfâi viteze pavilioane
Ce zmulg amare lacrimi din ochiul moscov

Intreaga Europă deșertă azi pahare,
Și vai! cu cupa plină serbând a ta 'ngropare
Ea cântă eroismul cu dafnii coronat.

Te du cu Bomarsundul acolo unde zace
Tot ce, lovit de soartă, în pulberii se preface,
Căci gata e să bată și ceasul lui Cronstadt.

Viena 1855, Septembrie 9.

XVIII

SONETUL VII

Unde'î dragostea fierbinte
Ce tu vecinic îmi juraî,
Când făcându'ți jurăminte
La picioare'ți mă vedeai ?

De-ale mele lacrimi sfinte
Tu în taină 'ți rîdeaî,
Și-a mea inimă ce simte
In picioare o călcai.

N'ai credință, n'ai nici milă ;
Te dai altuia, copilă,
Când cū, știî, cât te-am slăvit.

Fii ferice-'n a ta soartă,
Astăzi sufletul meu iartă
Pe cei cari 'i-a iubit !

XIX

VEGHIAREA

Bătu chiar mezul nopții și somnul nu sosește ;
Furtuna muge groazuic, iar' vântul șuierând
Răstoarnă orce stavilă pe calea sa găsește,
Și fulgere fantastici sclipesc din când în când !

Zadarnic chem odihna în inima-mă zdrobită ;
Intr'ânsa miă de patimi cumplit se războiesc ;
Și când privind cu jale cum firea răscolită
Răspunde la durerea de care mă muncesc.

De ce și primăvara să urle vijelie ?
De ce și sub o roză s'aflăm un negru spin ?
De ce și tinerețea, de ce și bucuria
Adesea să se-adape cu lacrimi de venin ?

Nu sunt destule oare acele suferințe
Ce soarta ne păstrează în timpul viitor,
Când trista bătrânețe la orșice dorințe
Se 'mpiedică de stavilă ce curmă al său zbor?

La orice pas ce facem în tainica natură
O tristă osebire aflăm într'ai săi fi:
Aci auz zefirul cu blânda sa murmură,
Iar' colo a furtunei sălbateci armonii.

O lege vru ca buha să fie cobitoare,
Și 'n sufletele noastre s'asvârle un fior;
Iar' dulcea filomelă cu vocea'i răpitoare
Asupra sa să cheme simpatie și amor.

Copila când zărește o roză purpurie
Spre ea voios se poartă, o smulge din pământ;
Iar' trista buruiană rămâne pe câmpie,
Acolo unde naște ea află și-un mormânt,

Așa și printre oameni câți răi ce se îmbată
De-amor, de avuție, de slavă și măriră
Și câți, a căror viață e sântă, nepătată,
Tirăsc ale lor zile în chinuri, pătimiri!

O Doamne, — a tale taîne ai vrut adânci să fie
Căci cel ce le măsoară se pierde rătăcit,
In tocmai că vulturul ce 'n oarba sa trufie
Se 'nalță pân' la ceruri, — și cade amețit.

.

 eă plâng.

• Căci sufletul meă este mormântul unde zace
 Trecuta fericire, un vis desmerdător ;
 Intr'ânsul doarme tainic un suvenir ce'mi place
 Se mai deştept la ceasul când rănile mă dor.

• Căci te iubesc, o sântă credință-a vieții mele,
 Cu o patimă adâncă în care zac uimit,
 Precum iubesc acele concerte dulci din stele
 Ce adeseori lovește auzul meă răpit.

In anii tinereții atunci când a iubirei
 Intâia rază dulce în vinul meă luci,
 Voi să beaă cu tine din cupa fericirei
 Și 'n steri de desmerdare cu tine a pluti.

O! viața ca și tine 'mi-era atunci plăcută ;
 In valuri de plăcere plutea sufletul meă ;
 Aflam în orce floare ființa ta slăvită,
 Și orce armonie eșea din sânul tăă.

Atunci și-a lirei mele dulci coarde de zefire
 De imnuri măi plăcute, măi mândre răsunaă,
 Și toată-a mea cântare, și toată-a mea simțire
 Ca o tămâie sântă spre tine se 'nălțaă.

O timpuri fericite. ce v'ați făcut acuma ?
De ce așa de grabnic fugi răți voi în sbor ?
Trăirăți cât trăiește p'un val albastru spuma,
V'ați stins precum se stinge un vis răsăfător !

De-atunci în rătăcire plutesc pe-a lumii valuri
Ca barca sfărămată de vânturi, vijeliî;
Ca un nebun sălbatec alerg prin văi, prin dealuri,
Pe piscuri singurate, prin negre, lungi pustiî.

În noaptea vecinicieî mulți anî vor trece încă,
De lacrimi și durere eă nu voi fi scutit;
Dar sfânta mea credință, iubirea mea adâncă
Mă vor urma și'n lumea cea fără de sfârșit.

Și pentru răsplătire te rog, dacă vr'o dată
Te vei afla împinsă de-al suvenireî vânt
Pre țărnul unde-o zace țărâna'mî întristată
Să verși o lăcrămioară pe negrul meu mormânt,

O lacrimă tăcută de milă, de căință
E singura ta jertfă ce va rescumpăra
Cumplita pătimire și lunga suferință
Cu care 'n astă lume voiși a mă-adăpa.

XX

STRIGOIUL

Away! -- Away!
Byron. — Mazeppa.

Cine-î cavalerul care călător
Repede ca vântul
Străbătând pământul
Fuge singuratec
Pe un cal sălbatec
Ce în urmă'î lasă foc schânteietor?

El înaintează; fuge ca'n delir;
Nici nu se oprește
Și nici că privește
Înapoi pe cale;
Gândurile sale
Vor să izgonească negru'î suvenir.

În a lui privire lesne se citesc
Patime 'nfocate,
Gânduri turburate,

-- Negre suvenire,
Chin, nefericire,
Ce într'al său suflet crunt se răsboiesc.

Pe-a lui frunte rece, frunte de trufaș,
Stă un strop de sânge;
In zadar el plânge
Și se tot căiește;
Pata viețuește
Indelung pe fruntea unui ucigaș.

El nu fuge, sboară din fatalul loc
Unde i s'arată
Umbra sângerată
Care 'l înspăimântă,
Care 'i frământă
Duhul, și'l încinge cu un brîu de foc

Sboară ca săgeata din acest pământ,
Și tot i se pare
Că în depărtare
Se aud blesteme
Și un glas ce geme
Care îl gonește pe aripî de vînt.

Noaptea 'și întinde vălul neguros;
Vîntul groasnic muge,
Și el încă fuge
Ca o nălucire,
Și ca o sclipire:
Parcă e al nopței duh 'ntunecos.

In sfârșit sosește într'un loc pustiū,
 Pe un pisc sălbatec,
 Trist și singuratec ;
 Și luând o sapă
 El adânc 'și sapă
 Un mormânt 'n care intră chiar de viu !

Nu e nici o cruce pe acest mormânt
 Dar târziū pe munte
 Cu o pată 'n frunte
 Groasnic de-odată,
 Un strigoī s'arată,
 Și așa se vaită cu-al nopții vint :

«In astă viață orce ființă
 «Deșartă cupe de vii dureri ;
 «Dar orce chinuri și suferință
 «Se sting d'a morții dulci mângâierī.

«Sufletu'mi singur și astăzi plânge ;
 «Am datorie în veci să gem,
 «Căci stă pe frunte'mi scrisă cu sânge
 «Crima lui Cain, și-al lui blestem.

«Svârlit în lume chiar din pruncie,
 «Crescuī sub ochii unui străin ;
 «Dar nimeni încă, nimeni nu știe
 «Care mă-e crima și al meu chin,

«Când al iubirii prea dulce soare
«Porni o rază în sînul meu,
«Unei ființe desmerdătoare
«Ca la un înger mă 'nchinaî eă,

«Ah! am iubit'o adânc, ferbinte
«Cu-al tinereții foc arzător;
«Dar vai! când astăzi mă-aduc aminte
«De ea,— cū tremur și mă 'nfior!

«Căci într'o noapte pieri de-odată!
«Crezui atunci că sunt trădat!
«Plin de-o mînie neîmpăcată,
«N'aveam odihnă, eram turbat.

«Străbătuî dar valurî, 'pămînturî,
«Dorind cu sete d'amî răsbuna;
«Ași fi cătat'o și prin mormînturî
«Ca să sting focul ce mă ardea!

«O aflaî însă;—făr' de cruțare
«Băgai cuțitul în sînul seă;
«Dar ea atunci cu întristare
«Strigă: oprește, ești fiul meu!

«La aste vorbe scăldate 'n sînge
«Iși dete duhul c'un lung suspin;
«Un cerc de flacări simții că'mi stînge
«Capul și pîeptul;—eram nebun.

«Plecaî prin lume cătând a 'nvinge
«Durerea crudă ce mă muncea ;
«Dar vai ! mustrarea și azi mă 'ncinge
«Mereu în preajmă 'mă vëz umbra sa.

«Toată făptura mă ocolește ;
«Vîntul chiar tace la glasul meu :
«Insuși vulturul nu se oprește
«Pe aste țărături din sborul său !

«L'a mea vedere tot se preface
«În umbre negre ce mă 'nfior !
«Speram în moarte să aflu pace,
«Dar nu ;—sunt vecinic viețuitor !

«Căci totdauna în miez de noapte
«Ca o fantasmă m'arăt eă ;
«Și-auz cu spaîmă aceste șoapte :
«Stai, te oprește ;—ești fiul meu ! »

PE UN MORMÂMT

Tristă groapă dureroasă,
Ce misterul a săpat,
Ce-aurora răcoroasă
Cu-a ei lacrimi a scăldat,

Ce comoară prețioasă
Păstrezi tu în sînul tău?
Ce ! de mine ești geloasă?
Vrei s'orbești amorul meu?

O ! nu, nu, nu mă ascunde,
Fie-ți milă, o cer ! răspunde.

Floricele veștejite
Ce-astă groapă-acoperiți,
De ce sunteți voi mîhnite
Și tot triste nu 'nfloriți?

Nu'î așa că sub voi zace
 Surioara ce-a pierit ?
 Nu'î așa că sub voi tace ?
 Ingerașul ce-am iubit ?

O ! nu, nu, nu mai ascundeți,
 Fi-vă milă, o cer ! răspundeți.

Și voi sălcii plângătoare
 Groapa rece ce umbriți,
 Vărsați lacrimi arzătoare
 Pe comoara ce păziți.

Plângeți, plângeți cu durere
 Dânsa e, nu e așa ?
 O ! unica'mî mângâiere
 Țst mister e-a desgropa !

O ! nu, nu, nu mai ascundeți,
 Fi-vă milă, o cer ! răspundeți.

Și voi negre ciparoase
 Pe morminte ce'nverziți,
 Oare sunteți mai miloase
 Pentru cei ce sunt iubiți ?

Vedeți peptul meu cum bate
 De durere sfâșiat ;
 Vedeți florile uscate
 Ce cu lacrimi am udat.

Ce ! și voi voiți s'ascundeți ?
 Și tot mute, nu răspundeți ?

O ! dar inima'mî vorbește
Și misteru-a desvelit ;
Numai ea compătimizește
Cu cel care-a suferit.

Nu, nu, nu, ea nu ascunde,
Ea nu tace, ci'mî răspunde.

Cer! ce văzi nu mă'nșel oare?
Ea să fie pe pământ ?
Dar; e umbra'î plângătoare
Ce mă chiamă în mormânt.

Iacă, umbră credincioasă,
Vin la tine, iacă sbor !
O ! steluță radioasă,
Eă cu tine voi să mor.

Voi păduri misterioase
Anii mei ce ați hrănit,
Floricele grațioase
Ce 'n tristeță mi-ați zimhit,

Și tu, echo de durere
Ce cu mine-ai lăcrămat,
A restriți'mî mângâiere
Pentru mine-a 'nviat.

Spuneți lumii și'i răspundeți
Că's cu dânsa, nu ascundeți.

XXII

PĂSĂRELELE CAPTIVULUI

(Traducțiune)

Păsărele mititele, nu vă perdeți prin câmpie,
Căci acolo vânătorul vouă moartea o să dea ;
Ci-a captivului ce plânge, strâns de fiare în sclavie,
Cu cântarea voastră dulce veniți soarta-a ușura.

Păsărele dragăstoase să'mi vedeți ticăloșia
În lăcașiu'mi de mâhnire unde moartea pot spera ;
Veniți voi cu aurora, deșteptați'mi reveria
Și de dulce libertate veuiți cântu-a întona.

Păsărele mult iubite, fugiți iute din câmpie,
Vedeți colo înarmat vânătorul vă urmează ;
Veniți colea lângă mine, căci cu-ă voastră melodie
A mea tristeță tăcută și-al meu chin se micșorcază.

Păsărele fericite, plecați, uite, noaptea vine ;
Cătați cuibul de odihnă pe foițele ăstuî crâng ;
Și-a închisori-mi de durere țineți zidul miute bine,
Căci vederea vóstră numai 'mă-e plăcută și nu plâng.

Măine însă 'n zorii zilei, veniți, dragele'mi frumoase,
Căci e mult trist pentru mine voi când singur mă
[lăsați
Reveria mă 'nconjoară când cu imnuri grațioase
A captivului ce plânge suferința n'ușurați.

1852, August 17.

LOGODNICII MORȚII

«Nec ipsa mors odium illorum interne-
civum exstinxit.»

CANTUL I

. ,
. In acele timpuri
Peste munți sălbateci, peste văi adânci,
Ca un cuiș de vultur se-'nălța pe stânci
Un castel a cărui frunte îndrăzneată
Se pierdea în sânul norilor de ceață.
El fusese-adeșea într'un timp faimos
De izbânzi eroici martor glorios ;
Căci în multe rânduri armii se-adunară
Subt ale lui ziduri, și'l înconjurară ;
Cavaleri cu nume, luptători vestiți
Spre a lor rușine fură nimiciți,
Căci în el afară cruntă-'mpotrivire
Ce iubirea țarei știe să inspire.
Dar de mult perit-au timpul acel sfânt
Când mureau eroii pentru-al lor pământ !

Intr'o noapte însă, noapte de urgie!
 Când vărsa furtuna aspra sa mânie,
 Pe castelul mândru trăsnetul căzu
 Și'n ruine, flacări tot se prefăcu.
 Ziduri uriașe, turnuri îngânfate
 Cu eroici fapte falnic ilustrate,
 Ce de multe veacuri norii atingeau,
 La pământ de-atuncia fumegând zăceau,
 Vița ce din timpuri se tot moștenise
 In acea urgie sub ruini perise
 Dintr'atâta slavă rămase un mormânt
 Blestemat de oameni și bătut de vânt!
 Inșă călătorul, ce p'acolo vine,
 Tremurând de spaîmă vede pe ruine
 Două umbre negre de viteji bărbați
 Ce mereu se luptă palizi, sângerați.

Iacă ce se spune despre acea noapte
 Când acolo totul fu isbit cu moarte;
 Iacă pe ruine de ce se ivesc
 Două umbre negre cari se lovesc.

II

Sala de marmură și daurită
 Cu bolți mărețe, stâlpi de granit
 De flori, ghirlande e'mpodobită,
 Căci castelanul s'a 'nsoțit.

Mii de lumine schinteitoare
 Din policandre se respândesc;
 Valuri de flacări strălucitoare
 In candelă d'aur vesel lucesc,

Cânturi fantastici aci răsună,
 Cânturi de baluri și sărbători;
 Oaspeți mândri pe rând s'adună
 Mândri și falnici ca niște sorii;

Căci diamante neprețuite
 Și haine scumpe îi 'nveselesc;
 Toți port d'acele nume vestite
 Ce peste popoli împărățesc.

Jocul începe;—femei frumoase,
 Cu ochii negri, mai arzători
 De cât a nopții candelii focoase,
 Se par că zboară ca silfi ușori

Totul înnoată în veselie;
 În bal furtuna pare senin;
 În bal plăcerea e o beție
 Care adoarme al nostru chin.

Mireasa este mai strălucită
 Și mai plăcută de cât o stea;
 Inima îi însă este zdrobită,
 Lacrimi se leagăn' pe geana sa.

Căci astă jună și dulce floare
 E roasă 'n taină d'un vierme-ascuns;
 De o durere sfâșietoare
 Sînul său tânăr este pătruns.

Soțul e falnic, cu avuție;
 Conrad 'n lume e laudat;
 Măi mult de-odată 'n bătălie
 Capu'i cu dafini fu 'ncoronat.

Vrăjmașii tremur l'al său nume
D'eroi cu slavă el e urmaș,
Și moștenește acest renume
Numai el singur, fără de părtaș.

Dar trista Enia de mult jurase
Mâna sa unui străin frumos,
Ce 'ntr'o noapte se depărtase
Pe-un cal sălbatec, dar credincios.

De-atunci lacrimi amari și dese
Tăinică, tristă, mereu vărsa;
Dar cu-a ei lacrimi timpul cursese
Și-al său mire nu mai sosia.

In acea zi bătrânu'î tată,
Bătrân cu suflet negru, barbar,
O dete altui;—și trista fată
Lîngă Conrado șezu l'altar.

III

Noaptea jumătate 'ntr'un turn sunase
Balul se sfârșise; oaspeții plecase;
Dar afară muge groasnice vijelii
Cari cleatin vârful munților pustii.
Totul se răstoarnă d'astă rea furtună;
Armonii sălbateci peste tot răsună;
Stâncile se cleatină,—arborii trosnesc,
Fulgere fantastici ca 'n Iad scipesc,
Și-ale ploaei unde negre, turburate
Cad ca niște valuri repezi și turbate.
In grozavă spaimă tot s'a cufundat;
Dnhul răutății pare neîmpăcat!

Ema obosită pleacă întristată
 Către partea care e mai singurată
 În castel ; și-acolo triștiți ochișori
 Varsă rouă albă de dulci lăcrămiori.
 Ea deschide geamul ; vînturile sună ;
 Dar ca și 'n natură muge o furtună
 În duiosu'î suflet suspinând de dor.
 Ochiul său în noapte cată visător.

Inima sa geme făr' de mîngăiere ;
 Singurul tovarăș în a sa durere
 E o harpă scumpă ce de multe ori
 Primise în sânu'î rîuri de plânsori.

Fică-a suferinții, sfîntă armonie,
 Numai glasu'ți dulce poate să reînvie
 Sufletul de jale și de dor muncit !

Ema inspirată harpa 'și-a răpit,
 Și a sale blânde coarde de zefire
 Tremură sub mîna-î plină de simțire,
 Trist ca suvenirea dintr'un scump mormânt
 Cîntul său răsună îngânat de vînt :

«Ca și-un val pe mare
 «Fericirea n'are
 «O statornicie pe acest pămînt.
 «Ca o stea lucește,
 «Cât un vis trăiește
 «Și apoi cu grabă cade în mormânt.

«Ea e-un fulger iute
 «Ce lumină plăcute
 «Varsă și-'ntunerec lasă'n urma sa.

«Ea e ca o floare
«Care dacă moare
«Trage și mirosu-î dulce după ea.

«Timp de fericire,
«Ceasuri de iubire,
«Unde sunteți astăzi, de ce m'ați lăsat ?
«Stinse sunteți toate;
«Și nimic nu poate
«Să'mi aline dorul de când ați zburat !

«O Oscar iubite,
«Mire-al meu dorite,
«Pe ce negre țărături ești tu călător ?
«Ah ! vino lângă mine ;
«Căci fără de tine
«Viața mă muncește, și aș vrea să mor !»

Astfel cântă Ema plină de întristare ;
Nimeni nu răspunde la a sa chemare,
Singur numai ecoul astor bolți adânci
'I preumblă jalea printre văi și stânci.

CANTUL II

Intr'o altă sală care'î luminată
Cu fantastică torțe mulți sunt adunați ;
Oaspeții, vasalii și al Emei tată
Imprejurul mesei se află-așezați.
Căci Conrad acuma vrea să ospăteze
Pe amicii cari iucă n'aũ plecat ;
Și-a lui însoțire s'o încununeze
C'un banchet de gală, falnic și bogat.

Masa e 'ncărcată cu ghirlanți, cristaluri;
 Strălucesc mii cupe de aur și porfir;
 Vinul care curge în spumoase valuri
 Le înecă mintea într'un lung delir.
 Când duioasa Ema plânge și suspină,
 Mirele e vesel .. crede-a fi iubit;
 Așa dar se scoală și cu cupa plină
 Cântă cu'nfocare în uimiri răpit:

«Ah! turnați! tot să respire
 «Al beției lung delir,
 «Și-orî ce neagră suvenire
 «Piară-n cupa de porfir!

«Bateți vânturi furioase!
 «Luciți fulgeri trecători!
 «Noi în cânturi bucuroase
 «Vom petrece pân'la zori.

«Dați-mi floarea fericirea
 «A mea cupă să'ncunun;
 «Căci beția cu iubirea
 «Eă doresc să le-'mpreun.

«Vărsați unda aurită!
 «Cupe miî să deșertăm!
 «Pentru Ema mea iubită
 «Aidî, amici, să închinăm!

Salve de vivate vesel s'auziră,
 De odată însă fulgerii sclipiră,
 Trăsnetul prin bolte strașnic răsuna
 Și-o fantasmă neagră repede intra.

Iar mesenii palizi se 'nfiorară
 Și ca niște statue impetriți ei stară,
 Fantazma atunci manta'și lepădând.
 Vine lângă masă și-un pehar luând
 În mijlocul spaimei sus 'l aridică ;
 (Sângele șiroaie după haïne'î pică)
 Și c'un glas ce n'are sunet omenesc
 Cântă ;—iar în preajmă'î bolțile buiesc,

«Acî totul să inspire
 «Ale morții reci simțiri
 «Celor ce cu fericire
 «Uită-a crimei suvenire
 «În a vinului nîmiri !

«Dați-mî negre ciparoase
 «Cupa mea se-'mpodobesc ;
 «Veniți, duhuri fioroase,
 «Și-ale lor plăceri voioase
 «Ajutați'mî să sdrobesc !

«Oaspeți, toți cu întristare
 «Îmnul morții să 'ntonați ;
 «Și cu vinul prin pahare
 «Pentru crunta'mî răsbunare
 «Vă grăbiți de închinați !

Cântă ; și 'ndată cupa 'și deșartă ;
 Toți mesenii tremur pentru-a lor soartă
 Și doresc să afle ăst necunoscut
 Cine e?—Căci nimeni nu l'a mai văzut.
 Căci din haîna'î neagră se strecor șiroaie
 De eroid sânge mestecat cu ploaie ;

Coiful lui asvârle foc fulgerător,
 Și o spadă lungă bate-al lui picior ;
 Chipul lui e tânăr, plin de frumusețe ;
 Agera'i privire cade cu noblețe ;
 Fruntea lui se'naltă ca un pisc frumos
 Ce mereu 'l bate vântul furios.

June e și falnic, plin de vitejie,
 Dar într'ânsul geme cruntă vijelie ;
 Și pe-a vieții cale merge rătăcit
 Ca un vas pe valuri singur, necârmit.

Iar Conrad atuncîa către el pășește,
 Și făr de sfială astfel 'i vorbește :
 «Cine ești ?—răspunde, venetic, semeț,
 «Care fără teamă și pliu de dispreț
 «Vii de turburi pacea ăstor bolți mărețe
 «Cu-a tale cânturi jalnicî, îndrăsnețe»,

Zice dar străinul asvârle-o privire
 De despreț și ură pe al Emei mire,
 Și puternic ștrigă : Vijălii, suflați !
 «Iaduri, vă deschideți ! Oaspeți, ascultați ?

CANTUL III

I

«Ca un riū ce curge 'n valuri turburate
 «Ale mele zile curs-aū sbuciumate»,
 Zise cavalerul celor ce-ascultaū
 In tăcere-adâncă și'l examinaū.
 «N'am băut din cupa dulce-a mulțămirei ;
 «La banchetul negru al nefericirei

«Din copilărie eă m'am așezat,
«Și cu lacrimi triste pânea 'mă-am udat.
«N'am avut o maică, înger de iubire,
«Care să'mi zimbească în a mea mâhnire,
«Care să'mi usuce rîul de plânsorî,
«Care să 'ncunune viața mea cu florî.
«Nu ; de-aceia ferice nu'mi aduc aminte ;
«Un străin cu milă fu al meu părinte.
«Maică, sor', prieten, tot în el iubeam !
«Orșice simțire lui o 'ncredințam ;
«Astfel viața noastră lină, singurată,
«Curgea 'ntr'o colibă veche, depărtată.

«Slaba bătrânețe ce mă ocrotia
«Când simți că moartea se apropia,
«Mă chemă și'mi zise aste triste cuvinte :
«—Până azi, copile, eă 'ți-am fost părinte ;
«Dar ai vieți'mi soare este la apus,
«A naturei lege vrea să'î fiă supus.
«Singur tu de-acuma mergi pe dreapta cale
«Care am deschis'o tinereței tale.
«Altă moștenire nu pot a'ți lăsa...
«Numai o hârtie ce tu vei păstra ;
«Inșă n'o deschide pân'la timpul care
«Plin de-a ta putere tu vei fi în stare
«De-a putea să birui pe ai tăi dușmanî,
«Când vei trece peste douăzeci de anî.
«La aceste vorbe puse-o sărutare
«Pe-a mea frunte rece, plină de 'ntristare,
«Și-al lui suflet merse spre lăcașul sânt.
«Eă 'nălțai cu jale tristul lui mormânt !
«Astfel vărsaî lacrimi pentru 'ntêia oară.
«Când un val se mișcă, marea se 'nfioară,

«Când un fulger trece alții 'l urmez ;
 «Astfel eă de-ătucia mereă lăcrămez.
 «Ca un vaș pe valurī asvărilit în lume
 «Înī pierdeam prin codri ale mele urme,
 «Străbăteam pustiul singur, rătăcit.
 «Oamenii ? .. o ură k., toți m'aă izgonit !

«Cel ce plânge singur mult mai jalnic plânge;
 «Sufletul atuncia caută-a învinge,
 «Caută s'omoare ale lui dureri .
 «Prin acele patimi, desfrânări, plăceri
 «Cari îl intimă, dar aduc uitare,
 «Eă în sînul crimei căutaī, scăpare ;
 «Ura și desgustul m'aă făcut bandit ;
 «De mai multe sângiuri feru'mă s'a roșit.

«Suferința multă inima'mpietrește ;
 «Țipătul durerei nu mai imblânzește
 «Pe un suflet unde s'a 'ncuibat dureri,
 «Și unde nici-odată n'aă zimbīt plăceri
 «Suferința iarăși vine să inspire
 «Ură ne'mpăcată pentru omenire
 «Căci sunt tainici glasu'ī, tainici presimțiri
 «Ce ne spune c'a noastre crude pătimirī
 «Vin din egoismul oămenilor care
 «Grămădesc ruine pentru-a lor 'nălțare

«Din paharul crimei vesel am băut ;
 «Dar ... o slăbiciune, — cine n'a avut ?
 «Cine oare, spuneți, n'are dulci minute
 «Când plutește tainic în visări plăcute,
 «Când cu al său suflet vesel și ușor
 «Zboară spre iubire pe aripi de dor ?

«Unde este omul care nici-odată
«N'a simțit în sine inima să'i bată

«Iute la vederea blândeii frumuseții
«Când mergea pe calea dulcei tinereții?
«Unde este omul ce să nu dorească
«O femeie jună care să'l iubească,
«Care să'l îmbete cu al ei amor,
«Care să'i lege rănile ce'l dor,
«Care să împartă bucurie, chinuri,
«Care să răspundă la a lui suspinuri,
«Care să'i arate Raiul înflorit
«Pe pământul negru unde e robit?

«Va! și mie-adesea visurile mele
«Mă-arătau pe-azurul scânteind de stele
«O lumină blândă, o mai dulce stea,
«Ce din tronu'i falnic dulce îmi zâmbia.
«Intr'o zi prin codru mie se ivise
«O copilă jună ce se rățăcise;
«Ferul meu îndată o amenință,
«Dar a ei blândețe brațu'mi dezarnă;
«Căci era frumoasă ca o nălucire
«Ce mângâie dorul cu a sa ivire;
«Căci era mai dulce ca un vis plăcut
«Unde omul află tot ce a pierdut.

«De atunci la dânsa mă 'nchinaî ferbinte.
«Ah! cu ce uimire îmi aduc aminte
«De acele ceasuri când în dulci visări
«Eă pluteam în sfera dulcei dezmierdării!
«Sufletul se 'nalță când de o jubire
«Sântă și curată arde-a lui simțire;

«Inima coprinsă de un foc mai sânt
 «Zvârle-a sale patimi în adânc mormânt.
 «Dulcea mea iubită cu priviri senine
 «Strecura virtutea în a mele vine;
 «La a ei picioare zilele'mi curgeau
 «Și a noastre inimi tăinic își urau
 «Vec'nică credință, vec'nică iubire
 «Așteptând să bată ceasul de 'nsoțire.

«In aceste visuri fericiți pluteam
 «Și orî-carî stavil' le nesocoteam.
 «După visuri însă vine deșteptare
 «Și atunci se stinge dulcea dezmerdare !
 «Ea era născuta unui castelan ;
 «Eă?... o frunză slabă, un copil sărman.
 «Plin de desperare vream să plec prin lume
 «Să mă 'ncarc de slavă, să câștig un nume
 «Ca să pot fi vrednic de a dobândi
 «Pe a mea mireasă, — saă de a muri.

«Ordele barbare ne învăluisse ;
 «Țipătul «la arme» pân' la noi sosise.
 «Cavaleri iluștri, miî de luptători
 «Alergau să 'mpingă pe cutropitori,
 «Alergau să afle pe un câmp de-onoare
 «Cât e dulce moartea pentru cel ce moare
 «Apărând al țării prea iubit pământ,
 «O femeie dragă, saă un scump mormânt.

«Eram tînăr încă; dar simțiî în mine
 «Flacăra nestinsă ce din ceruri vine
 «Se câștig-un nume mare-'n bătălii
 «Înfruntând chiar moartea pentru vitejiî.

«Mă rornii în taberi. Spada'mi credincioasă
 »Hotărî izbânda 'n lupta sângeroasă.
 «Dar și 'n multe rânduri am căzut robit;
 «Chiar azi din bătae mă întorc rănit.

«Când simții în mine că e bărbăție
 «Deschisei cu grabă taînica hârtie...
 «Eă purtam un nume mare și vestit.
 «Tatăl meu în luptă când muri rănit,
 «Frate-meă cel mare ca să moștenească
 «Singur avuția, slava strămoșească
 «Incă din pruncie mă și azvârli
 «Pe un pisc sălbatic pentru a peri
 «Muritor de foame saă mâncat de feare,
 «Insă cel puternic vru a mea scăpare.
 «Sluga ce albise lângă tată-meă
 «Mă crescă în taină ca pe fiul săă.

«Scumpă fericire! dulce bucurie!
 «Puteam dar pe Ema s'o cer de soție.
 «Alergai cu grabă în al săă palat;
 «Dar vai! o durere!... eă eram trădat!
 «Căci necredincioasa azi se însoțește
 «Chiar cu cel pe care sufletu'mi urăște.
 «Setea răzbunărei arde 'n peptul meă.
 «Mă cunoști Conrade? — Eă sunt frate-tăă!»

Toți se înfioară. — Astă întrebare
 Pe Conrad deșteaptă ca dintr'o visare.
 El privind cu spaimă pe răzbunător
 Simte că printr'nsul trece un fior,
 «— Știi! atunci el zice; a ta 'nfățișare
 «E a crimei mele viuă remușcare;

«Însă din noi unul cata a peri!»
La aceste vorbe spada lui luci.

II

Precum două vânturi ce din depărtare
Unul către altul suflă cu turbare,
Cavalerii ageri iute se pornesc;
Armele lor crude crâncen se lovesc,
Dar cum două valuri se izbesc turbate
Și 'napoi fug iarăși repezi, spumegate,
Amândoi cu spaimă crunți acești frați
Îndărat se-azvârlă palizi, sângerati.
Sângele lor curge; ura însă crește;
Privitorii tremur; — nimeni nu'î oprește;
Ci ei toți afară fug înspăimântați,
Caci de întuneric sunt amenințați:
Tortele staū toate gata a se stinge;
De-ale noptei uml re sala se încinge,
Și tot se măi bate negrii luptatori
Luminați de fulgeri repezi, trecători!

Ema atunci intră galbenă, perduta;
Coama sa undoasă este desfăcută.
La un fulger vede pe al său Oscar;
Dar se crede prada unui vis amar.
«— O Oscar iubite, scumpă nălucire,
De ce 'nșeli tu astfel trista mea privire!»
Striga dulcea Emă lacrime vărsând,
Iar Oscar răspunde cu un glas n urind:
«— Fugi, femeec crudă, fugi de lângă mine,
«Sângele meu cază de trei ori pe tine!
«Ție închinaseam, venitor, trecut;
«Pentru resplătire... tu m'ai vândut!

Fie-care armă în sfârșit se frânge!
Împreună frații cad într'al lor sânge
Mai strângându în mână ueigașul fer,
Și murind ei zvârlă un blestem spre Cer!
Ema se aruncă pe iubitu'i mire,
'I apucă spada și cu o lovire
Străpungându'și iute tânărul său sân,
Cade, și se stinge într'un lung suspin.

Tunetul buște : cerul se 'nfioară ;
Trăznetul cu zgomot cade și doboară
Templul vechi al slavei care s a 'ntinat
Chiar cu al frăției sânge blestemat.
Însă călătorul ce pe-acolo vine
Înghețat de spaimă vede pe ruine
Două umbre negre de viteji bărbați
Ce mereu se luptă palizi, sângerați.

XXIV

LA * * *

«Amour, tyran cruel des dieux et des mortels,
«Ce n'est plus de l'encens qu'il faut sur tes autels»

«Iubiți! iubiți! ne zice un glas al tinereții;
«Priviți a lumei valuri c'un ochi nepăsător;
«Iubirea e un farmec ce-adoarme chinul vieții,
«Și-a fericirei taină e numai în amor!»

Avea și în visuri, ca armonii divine,
Acele dulci accente în ceruri m'aŭ răpit;
Și 'n mijlocul furtunei ce mă bătea pe mine,
Ca la un port ferice în brațe-ți m'am oprit.

Și am văzut atunci ce e iubirea dulce;
M'am îmbătat de-a tale nespuse desmierdări
Ce par că din pământuri mă fură și mă duce
În sferi necunoscute și pline de'ncântări.

Și-am zis: iubirea este un dar ce n'are nume,
 Uu dar, ce spre răsplată ne dote Dumnezeu;
 O nu, nimica nu e mai de slăvit pe lume,
 Nimic nu e mai gingaș de cât odorul său.

Așa ar fi, o dragă, când toți de sub lumină
 Am ști cât se cuvine din ea să ne-adăpăm;
 Iubirea e o cupă cu ambrosiă plină,
 Să bem, să bem dintr'nsa,—dar nu s'o deșertăm!

Eă vai! nu sunt de-aceia ce'noată 'n veselie
 Când pot după o buză să fure-un sărutat;
 Comori de dezmierdare 'mă trebuiește mie,
 Imi trebuie atâta cât poate. . . tu 'mă-ai dat.

Și tot n'am mulțămire, am inimă ingrată;
 În sînul feriei eă sunt nenorocit,
 Căci nu știu ce voință, ce soartă blăstemată
 A vrut să simț iubirea cum nimeni n'a simțit.

Iubirea pentru mine e numai o durere,
 Un șir de suferințe, un lanț de pătimiri,
 A ta înfățișare în loc de mângăiere
 E un izvor de lacrimi, de jalnici, tânguirii.

Departe saă aproape în veci sufletu'mi plânge,
 În veci cū simt în mine un foc pustiitor,
 Un dor, un neastâmpăr ce ca un cerc mă stringe,
 În cât nu pot să aflu un loc odihnițor,

Căci vai! aceste flacări de desmierdări plăcute
 Ce tu reverși în mine la ceasul de uimiră,
 Eu știu, cu știu, sărmanul! că'n vremile trecute
 Aă revărsat și'n alții fiori de dulci iubiri.

Aș fi dorit ca prima și ultima 'ți suflare
 Să nască și să moară pe sânu'mi iubitor;
 Dar cine, cine știe ce cruntă desperare,
 Ce tristă amăgire m'așteaptă 'n venitor ?

.

Am încercat a perde cumplita 'ți suvenire ;
 Din cupa nepăsărei am vrut a m'adăpa ;
 Am vrut în desfrânare să 'nec a mea iubire,
 Aș fi comis o crimă ca să te pot uita.

.

De vruî să sting durerea și chinurile mele
 În sgomotul orgiei și'n delirul său,
 Văzuî și'n fundul cupei icoana feței tale :
 Nimica nu te șterse din suvenirul meu.

Amar !... căci nici iubirea nu 'mi-e spre fericire,
De și a noastre inimi potrivă să iubesc;
Secretu fericirii é numai în nesimțire . . .
Știi tu ce doarec astăzi?... să pot să te nrăsc !

DEDICAȚIUNE

O tu pe-a cărei brațe din yisu'mi de durere
Mă deșteptai ferice de scumpul tău amor,
Și care 'n întuneric, ca stea de mângâere
Luciși, vărsând în sânu'mi un foc mângâetor,

Primește aste cânturi de dragoste ferbinte,
De-amor ce pân' la crime pe-un om a esaltat,
Și 'n ceasul de îndoială tu să-ți aduci aminte
Că dulcea ta iubire în mine le-a insuflat!

PĂGÂNUL ȘI CREȘTINA

«Ce Dieu qui te défend de m'aimer,
l'ordonne-t-il donc aussi de haïr ceux
qui t'aiment ?

M-me COTTIN.

CÂNTUL I

I

Al nopții văl de neguri de mult se întinsese
Pe bolta veciniei cuprinsă de senin,
Și-a umbrelor făclie pe-azur se aprinsese
Vărsând scânteii de aur din taînical său sân.

Acum pe cer domnește acel amestec dulce
De umbră și lumină prin care nălucesc
Cărările de flacări a stelei ce se duce
Precum un suflet zboară din sânul omenesc.

O față mai închisă pe valuri se resfrânge ;
Dumbrava e mai verde, desișul mai umbros ;
Acuma totul doarme ; nici buha nu mai plânge,
Nici aura șoptește, nici valul spumegos.

Ești singură deșteaptă, o jalnică durere !
 Incinsă de văpaia vre-unui suvenir.
 Pe patul agoniei verși lacrimi în tăcere,
 Te lupti cu miî fantasme în lungul tău delir.

II

O somn, coșciug al urei, și-al patimilor toate,
 O balsam al durerei, o pământesc Leteu,
 De ce plăcutu'ți farmec acum nu mai poate
 Să 'mbete pe Elvira, să 'nchiză ochiul său ?

În turnul de departe, ce stând pe vârf de munte,
 Ca uriașul rebelnic se 'naltă pân la nori,
 Elvira la fereastră, cu mâna sa pe frunte,
 Cântând așa, revarsă lungi valuri de plânsorî :

« A mele plângerî, a mea durere
 « Duios răsună printre pustii,
 « Fără să aflu o mângâere,
 « Căci vai ! sunt moartă pentru cei vii.

« Fală și cinste, averi, mărire,
 « Tot ce dorește un muritor,
 « Le gustaî toate cu fericire,
 « Și tot suspinul fu trecător ;

« Căci inocența și cu iubirea
 « Precum doi îngerî, bunî pazitorî,
 « Veghiaî asupra mî cu îngrijirea
 « Ce se cuvîne slabelor florî.

«Unuî războinic viteaz și june
«A mele gânduri se închinau ;
«Bunul meü tată vrea să 'mpreune
«A noastre inimă ce se iubeau.

«O visuri blânde, simțiri frumoase,
«Ce v'ați stins grabnic de-al soartei vânt ?
«Ochii mei varsă lacrimi duioase
«Pe-al vostru jalnic și trist mormânt.

«De când păgâniî ne 'ncunjurară
«Ca valuri duse de vijeliî,
«Și prefăcură a noastră țară
«Intr'un teatru de grozăviî,

«De suvenire sufletu'mă plânge ;
«Par'că vëz încă pe luptători
«Aprinși de ură, scăldați în sânge
«Cătând să fie învingători.

«Dar vai ! Păgâniî ne biruiră,
«Serbând izbânda prin desfătări ;
«Sântele templuri lor le serviră
«Drept adăpoaste de desfrânări.

«Cu spada 'n mână bătrânu'mă tată
«Muri pe pragul templului sânt ;
«De pe cadavru-'i eü fui luată
«Și 'nchisă vie în äst mormânt.

«Aci eü tremur de'nfricoșare,
«Căci crudul Pașă, stăpânul meü.
«Imă tot vorbește cu înfocare
«De-a sa durere, de-amorul său.

«Dar cum putea-voi, o Doamne sântă,
«Pe un făr-de-lege să iubesc eu ?
«Când vai ! cu jale 'mî-aduc aminte
«Că el ucise pe tatăl meu !

«Roland iubite, în veci spre tine
«Sbura-va gândul și al meu dor,
«Și pe cât viața va sta în mine
«Iți jur credință, îți jur amor.

«Dacă al vieții prea dulce soare
«Mai încălzește sînu-ți iubit,
«Brațul tău vină ca să doboare
«Pe crudul care ne-a despărțit.

«Iar dacă-a morții umbre tăcute
«Te încongioară de norul lor,
«Așteaptă-acele scumpe minute,
«Când eu din lume va fi să sbor.»

III

Așa cânta Elvira, și lacrămile sale
Ca într'un sin prieten în peatră pătrundeau ;
Iar dulcea sa privire visând căta cu jale
In tainicele umbre ce-o încungiurau.

Căci mult amar e ceasul când tristul suflet sboară
Spre un obiect ce'l umple de suvenirul său,
Când inima ta plânge, când dorul te'mpresoară,
Să nu aibî pe nimenî care să șteargă plânsul tău.

Elvira e duioasă, căci jună și plăcută
Ca tot ce e în lume mai gingași, iubitor,
De-a soartei rele vânturi se vede ea bătută,
Și calcă pragul vieții cu lacrimi și cu dor.

Inbitul său părinte, albit în vitejiă,
Murise lângă dânsa făcând grămezi de morți ;
Dar unde 'l-al său mire ? — Semeța-i bărbăția
Svîrlitu-l'aŭ pe dânsul în vecinicele nopți ?

Din sânta locuință în care sta îchis
Ea'l văzuse bine cu spada secerând
Mulțimile păgâne ; dar repede perise
Din ochii săi de-odată în gloată pătrunzind.

De-atunci ea nu mai știe de scumpa lui vieță,
Și îndoieala crudă muncește dorul său ;
In sufletul său este o negură, o ceață,
Dar ca creștină bună ea speră'n Dumnezeu.

CÂNTUL II

I

Din purpură și aur a zilei stea eșise
Scaldând tot Universul într'un ocean de foc ;
Natura deșteptată acum se'nveselise
Și armonii plăcute răsună 'n orce loc.

Dar vai ! nici armonia ce tot acum respiră,
Nici cântul flomelei, nici câmpul înflorit,
Nimica nu mângâie pe jalnica Elvira :
Așa prin florii invoalte stă crinul veștejit.

O nu, nu e durere mai vie, mai grozavă
 De cât când tot se-adapă de un balsam mâugâios
 Tu singur plin de lacrimi să bei mereu otravă
 Să pizmuești fericea în chinul tău gelos.

II

Elvira visătoare acum stă răsturnată
 Pe o sofa țesută cu fir pe catifea,
 Și poate că gândirea 'i este dezmerdată
 De visul fericirii ce în trecut gusta.

Pe aste blânde valuri cu o dulce voluptate
 Ea lasă al său suflet în taină a pluti;
 Dar vai! ea se deșteaptă, căci oarecine bate
 La ușa închisorei. — Acesta e Sali.

El intră; se oprește, privind plin de răpire
 Lumina și dulceața atâtei frumuseți,
 Ce'ntocmai ca un soare și ca o nălucire
 Intunecă vederea în ochii îndrăzneți.

Elvira pleacă capul, căci visul se stinsese,
 Și cruda deșteptare reînvie al său dor.
 Incetul cu încetul Sali s'apropiase
 Și astfel îi vorbește cu glasul rugător:

«— Dă-mi voie, dulce Elviră, la scumpele'ți picioare
 «Și azi ca totdeauna să cază robul tău;
 «O! lasă-mă a'ți spune cu lacrimi arzătoare
 «Că tu ești Dumnezeuul la care m'ncin eu.

«Dar tu nu zici nimica, și cruda ta tăcere
«Inghiață pe-a mea buză orce cuvânt de-amor ;
«Nici îndrăznesc a'ți spune cât crește a-mea durere
«Când tu azvârli pe mine un ochi nepăsător.

«Iubirea ta, creștină, adâncă și fierbiute
«Mî-au stins orce putere ; — pot numai a iubi,
«O palidă fantasmă, o umbră de morminte....,
«Ah! eacă ce rămâne din agerul Sali!

«Și slavă, și rezbele, și lupte favorite
«Eū le-am nîtat pe toate;— la poale'ți staū plîngênd;
«A mele falnici arme de mult staū ruginite ;
«O! fie-ți, fie-ți milă de robul tăū gemênd!

«Vrei jertfa vieții mele? — Sunt gata pentru tine
«S'o fac cu bucurie; dar când tu vei vedea
«Că negrul vîl al morții se'ntinde peste mine,
«... O vorbă de iubire ! și vesel voi cădea.

«Vrei tu ca pentru tine să'mî leapăd și credința ;
«Eū voi zdrobi altarul la care mă închin.
«Ah! poate că atuncia durerea, suferința
«Vor îneceta ;—căci milă aveavei de-un creștin.

«Eū știū că a ta ură e fică a iubirei
«Ce tu pentru vecie la altul ai jurat ;
«Dar nu știū tu, Elviră, că visul fericirei
«E or și unde arde amorul înfocat?

«Eû sunt puternic, mare ; la falnicul meu nume
 «Se'nchină miî de populî ce gem sub jugul meu,
 «Şi slava mea să poartă din lume 'n altă lume
 «Ca soarele din ceruri : sunt mai un Dumnezeu !

«Vrei tu să'mî fii soţie ? să fii a mea sultană ?
 «Să te'nconjur de slavă, de fericiri cereşti ?
 «Să vezi căzând la poale'Ńi trufia musulmană ?
 «Nu cer de cât o vorbă... Ah ! zi că me iubeşti ?

«— Stăpâne, zise Elvira, când inima mea plânge
 «Gândind la ziua'n care, precum un bici ceresc,
 «Inecaşi creştinătatea într'un potop de sînge,
 «Cum vrei, cum vrei, stăpâne, să'Ńi zic că te iubesc ?

«O ! n'a sosit uîtarea ! Eû încă mai tin minte
 «Când, profanând măretia altarului meu sfînt,
 «Jertfişi pe-a mele braţe pe scumpul meu părinte
 «Şi mē'nchiseşi de vie în negrul ăst mormânt.

«Asupra mea să cază mânia ta turbată ;
 «Tu poŃi să'mî cî şi viaŃa, căci eŃi stăpânul meu ;
 «Dar nu, nu, o creştină nu minte nicî odată,
 «In viaŃă şi în moarte a lui Roland sunt eû !

«— Nu te gîndeŃi, Elviră, la ce me poate 'mpinge
 «O furie geloasă şi un nebun amor ?
 «Sunt gata, află bine, să vărs chiar al tău sînge
 «Ş'al odihnei mele să fiu ucizător,

«Dar nu voi ca ăst nume de astăzi înainte
 «Din gura ta să iasă! — Tu știi cât îl urăsc.
 «Destul că miî de glasuri mă blestem din morminte;
 «Căci eu 'mî calc credința zicând că te iubesc.

«Tu ai făcut din mine un rob ce se târăște,
 «Un câine plin de teamă ce linge pasul teû;
 «Dar trăsnetul ce doarme în fine izbucnește,
 «Și câinele ce geme se schimbă într'un eu!»

Sali, la aste vorbe, spre dânsa se repede,
 Și apucându'i mâna el strigă: «S'a sfârșit!»
 Dar ușa se deschide și un emir se vede
 Că intră cu iuțeală, de spaîmă îngălbenit.

«— Stăpâne, zice dânsul, te rog să'mî dai ertare;
 «Dar oștile creștine, ca noriî îngrozitorî
 «Ce prevestesc furtună, se văd în depărtare;
 «Grăbește-te să'mpingem pe ăști cotropitorî.

«— Te du, Ahmed, și spune la oastea mea vitează
 «Că, dezgustat cu totul de un mârșav amor,
 «Sali cu spada'n mână pe tine te urmează,
 «Și ați ca totdauna va fi biruitor!»

Sali așa răspunde. Ahmed se depărtează
 S'adune credincioșii, să'i jure pe coran
 Ca toți să'ufrunte moartea cu inițnă vitează,
 Să scape de rușine stindardul musulman,

Elvira 'n depărtare azvârle a sa privire
 Și strigă de odată cu dulce glasul său :
 «— Roland, Roland sosește! o! nu e nălucire ;
 «Il văz!... O iacă'l!... vine răzbunătorul meu!»

Sali se înfiorează la ăst rezbelnic nume,
 Și zice : Altu ca dânsul semcț nu poate fi ;
 «Pe vicața ce'mî promite coranu în altă lume
 «Iți jur, iți jur, Elviro, că azi el va peri!»

III

De țipete rezbelnică, de-a armelor ciocnire
 Se zgudue pământul, pădurile buesc ;
 C'o ură 'nverșunată, c'o groaznică pornire
 Creștinii, Musulmanii se-amestec, se lovesc.

O luptă uriașă 'ntr'ânșii se înciuge ;
 Inot, să'nec cadavre în sânge șiroid ;
 Isbânda se așteaptă, căci nimeni nu se'nvinge
 De și a nopții umbre pe dânsii se întind.

Pe un fugar sălbatic Sali cu înfocare
 Pătrunde prin mulțime, cătând pe-al său rival ;
 Și vrând într'al lui sânge să stingă-a sa turbare
 Il chiamă, îl provoacă la spadă, la pumnal.

Roland aprins și dânsul de-o furiă vitează,
 Arclând ca să'si răsbune pe crudul răpitor,
 Il chiamă să se lupte; dar gloata'i depărtează,
 Eî nu se pot ajunge, și gem îngrozitor.

Dar oastea musulmană începe-a se învinge,
Și fuge risipită de vântul creștinesc;
In darn Sali o chiamă, și'n luptă o reîmpinge...
Ea nu se mai aprinde la glasu'i vitejesc.

IV

Sali fără de speranță se'ntoarce în cetate,
Și intră la Elvira, feros ca și un leu.
Elvira îngenuche, cu lacrămă înfocate,
Uimită în credință, ruga pe Dumnezeu.

«—Elviro, el ! zice, eă azi din întâmplare
«Fusei de biruință cu totul părăsit,
«(Și ea, ca tot în lume, statornicia n'are)
«Eă fug ; să vii cu mine, eăci tot s'a pregătit.

«—Fugi singur ; scapă'ți vieța și lasă-mă pe mine ;
«Fugi iute ! zice Elvira cu glasul rugător.
«—Dar nu știi tu, Elviro, că viața fără de tine
«'Mi-ar fi o grea povară ?—Maă bine voi să mor !»

Pe când plin de durere Sali așa vorbește,
Un șgomot se aude... sosește cine-va.
«—Elviro, Sali strigă, să mă urmeză grăbește,
«Căci alt-fel... eă în tine ăst fer voi împlânta !»

«—Barbare, vin de stinge mânia ta turbată,
«Căci peptul meu e gata să'nghiță ferul tău !»
«—Să mori, să mori maă bine, femeia ne'ndurată !»
Sali zicând aceste-a străpunge peptul său.

Elvira atunci cade; dar uşa se deschide;
 Roland soseşte 'n fine dar vai! e prea târziu.
 Căci dulcea ei privire cu'ncetul se închide
 Precum o stea se stinge pe cerul azuriu.

Din cornul său de aur Sali de trei ori sună,
 (Acest semnal în taină de-Ahmed s'aştepta),
 Apo' trăgându'şi spada cu-o furie nebună
 El pe Roland se-azvârlă, vrând timp a câştiga.

Abia începe lupta, şi bolta se încinge
 De-un brâu de fum şi flăcări. — «Roland, strigă Sali,
 «Un suflet cât de mare c lesne-a se învinge;
 «Dar' ştie să'şi răzbune. — Cu mine vei peri!»

.

Cetatea şi oştirea în serm sunt prefăcute,
 Şi fumul în coloane se 'nalţă pân' la nori.
 Aşa mureau Eroii din vremile trecute:
 Ei îngropaū cu dânşii pe-ai lor biruitori.

XXVI.

CIȘMEGIUL

Astă toamnă către seară mă plimbam prin Cișmegiū,
Admirând cât poate arta ce din mort te face viū ;
Căci ăst lac ce altădată ca o lavră ovreiască.
Răsuna cu asurzeală de cântarea cea broștească,
Astăzi este rendevuul unde vezi că se 'ntâlnesc
Felurī, felurī de ființe ce s'amestec, se lovesc.
Cișmegiul e preumblarea unde fără nici o plată
Miī'de oameni fără treabă merg cu gura tot căscată.
Aci rochia de lână și turbanul de tulpan
Se atinge de mătasea de la doamna de Lenfant ;
Surtucelul plin de pete de la Moise jidanul
E și el de-o potrivă cu talmaua și raglanul
Ce croi cu iscusință grăsuliul Coulovrin
Unuijune ce te 'mlată de parfumul lui Guerlin.
Aci vezi actori dramatici scurți, în arte, lungi în
[plete ;
Mume care vin de cată gineri pentru-ale lor fețe ;

Apoi vezi școlarii multime cu ghiozdanul spânzurat,
Gol de cărți, dar plin de-arșice. ce prin școală nici

{că-aū dat ;

Pe sub sălcii trec tot cărduri de femei ce aū de fală
Să nu știe de cât numai cum bărbații se înșeală.

Mai departe vezi falitiū care blestemă cu-amar
Speculele ce'ī lăsară fără sfauț în buzunar.

Tot aci vezi că s'adună hoernași de mahalale

Carī judecă guvernul, carī pun tara la cale,

Carī scot și pun în treabă pe ispravnicī și zapciī.

Care știū prin Tribunale câte ciorne și hârții

S'aū făcut și-aū să se facă ; și chiar jalba ce a dat-o

O Chiriță ce se plânge că pe scenă a jucat'o.

Iacă ce e Cișmegiu. — In el poți să observezi

Pe toți carī zi și noapte umblă după frunze verzi.

Dar mai vrednic de vedere e-acea masă mult vestită
Unde vine de s'așează lumca paraponisită.

Auzisem de prin lume că din zori pâuă 'noptat

Imprejurul ei s'adună nelipsit și regulat

Câți-va oameni jalnicī carī, bând pe ceas zece cafele
Și traînd într'un fum vecinic de ciubuc și narghe-

[lele,

Unul altuia se vaită, vărsând lacrămi înfocate,

Că nu aū chiverniseală, și că slujbele sunt date

Tot la oameni fără merit ce nu știū a profita

De foloasele frumoase ce o slujbă poate da.

M'așezai și cū pe-nu scaun nu departe de-acea masă

Vrând să aflu chiar prin mine fie-cărui de ce'ī pasă.

Din el unul se sculase; om cu ifos, giubeliū,

Cu carotul pe mustață, cu binișul stacojiū.

«Fraților, le zicea dânsul, am aflat o noutate,
 «De necaz, de supărare și acum inima'mă bate :
 «Piata urlă, lumea tipă că guvernul actual
 «Vrea să 'nece Vornicia cu al tinerilor val,
 «Și să pună prin divanuri tot la Iorgi de Santa-Gura
 «Ce prin baluri și șosele ziua-noaptea cască gura,
 «Ce se plimbă 'n ochi cu geamuri, strânși în guler
 [colțurat,
 «Care 'i mușcă de ureche, și cu capul zarzavat,
 «Ce ne zic că noi în țară suntem molii rozătoare,
 «Pentru că avem mijloace și științe pișcătoare,
 «Haïmanale de-acelea ce cumplit ne biciuiesc,
 «Ce ne strigă tombatere pe ori unde ne 'ntâhuesc,
 «Și noi stâlpii vechi ai țării, cari știm cu vrednicie
 «Să 'multim din slujbulite mica noastră avuție,
 «Azi cu totii împreună ne vedem catatrecitii,
 «Și din ori și ce câștiguri depărtati și urgisitii.
 «A trecut a noastră vreme! De acum pe duioșie!
 «Neputând să întreprindem nici chiar vechea me-
 serie,
 «Căci auzii că și o bancă e aproape a se întocmi,
 «Ca de-acum nici de dobândă să putem ne folosi,
 «Zic că astea sunt reforme, și că lumea înaintează!
 «Ba zău! mie-'mă vine a crede că ca raci înapoiază.»
 De-astea și altele mai multe zicea vechiul giubeliu
 Cu carotul pe mustață, cu binișul stacojiu ;
 Iar cei ce stau de față ascultau a lui cuvinte,
 Muți și galbeni de 'ntristare ca fantasme de mor-
 minte.

.

Timpul curse.—Trecând iar prin el loc de duioșie
O! Surprisă neașteptată! Masa lor era pustie!
Intrebați ;... mi se răspunse că cei paraponisiți
Astăzi șez la alte mese, și sunt parigorișiți.

(Concordia No. 6)

SFÂRȘIT

COPRINSUL

Alexandru Sihleanu	5	Gelozia	36
Sonetul I.	7	Sonetul V	38
La Sofia	8	Toamna	39
Revederea	11	Sonetul VI	42
Sonetul II	14	Sonetul VII.	43
La Patriă	15	Veghiarea	44
Barcarola	17	Strigoiul	48
Străinul	19	Pe un mormânt	53
Strofe	21	Păsărele captivului.	56
Sonetul III	24	Logodnicii morții	58
Beția	25	La	75
Te doresc	31	Păgânul și creștina	78
La o porumbiță	33	Cișmegeiul	91
Sonetul IV	35		

AVIS ABONAȚILOR

Cu acest număr se sfârșește abonamentele seria III (50 — 75). Pentru seria IV (76 — 100) noii abonați au drept să aleagă din editura librăriei *Carol Müller* o carte (afară de „Biblioteca pentru toți”) în valoare de 1 leu ce se vor trimite gratis abonaților, care sunt rugați a adăoga încă 25 bani pentru comandație. Abonații cari ar alege cărți în valoare mai mare de 1 leu vor trimete prisosul în marci poștale.

Premii pentru seria I, II și III se anulează cu apariția No. 75.

Un abonament pentru seria IV costă 7.50 pentru România, 8.50 pentru streinătate.